

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан соціально-гуманітарного
факультету

Оксана ГОМОТЮК

«28» 08 2025

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-
педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2025

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Міждисциплінарні дослідження в соціальній сфері»

ступінь вищої освіти – магістр

галузь знань – 23 Соціальна робота

спеціальність – 231 Соціальна робота

**освітньо-наукова програма – Соціальна робота та
соціальна політика**

кафедра психології та соціальної роботи

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)	Екз. (сем.)
Денна	2	3	24	24	5	4	93	150		3

Тернопіль – ЗУНУ, 2025

Робочу програму склав: к. соціол. н., доцент кафедри психології та соціальної роботи *Біскуп Віталій Степанович*

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та соціальної роботи, протокол № 1 від «26» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри психології та соціальної роботи, д.психол.н., професор

Андрій ГІРНЯК

Гарант ОНП «Соціальна робота та соціальна політика»
д.психол.н., професор

Сергій ШАНДРУК

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Міждисциплінарні дослідження в соціальній сфері»

1. Опис дисципліни «Міждисциплінарні дослідження в соціальній сфері»

Дисципліна «Міждисциплінарні дослідження в соціальній сфері»	Галузь знань, спеціальність, ОНП, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань – 23 Соціальна робота	Статус дисципліни вибіркова Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 5	Спеціальність – 231 Соціальна робота	Рік підготовки <i>Денна – 2</i> Семестр: <i>Денна – 3</i>
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-наукова програма – «Соціальна робота та соціальна політика»	Лекції: <i>Денна – 24</i> Практичні заняття <i>Денна – 24</i>
Загальна кількість годин – 150	Ступінь вищої освіти – магістр	Самостійна робота <i>Денна – 89</i> Індивідуальна робота <i>Денна – 5</i> <i>Тренінг – 8</i>
Тижневих годин – 12,5 з них аудиторних – 5,08		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Міждисциплінарні дослідження в соціальній сфері»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Вивчення дисципліни «Міждисциплінарні дослідження в соціальній сфері» уможливорює формування у магістрантів методологічних знань для здійснення інтегрованого підходу до досліджень соціальної реальності на міждисциплінарному рівні, їхньої здатності комплексно вирішувати проблеми соціальної сфери.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теорія міждисциплінарних досліджень у соціальній сфері

Тема 1. Процес наукового дослідження, його характеристика та етапи проведення.

Загальні поняття процесу пізнання. Принципи та методи наукового пізнання. Рівні методів наукових досліджень. Процес наукового дослідження, його характеристика та етапи проведення. Ефективність наукових досліджень. Науково-дослідницька діяльність студентів.

Тема 2. Класифікація наукових досліджень в соціальній сфері.

Дослідження в соціальній сфері як процес і результат наукової діяльності. Класифікація наукових досліджень за їх характером і змістом. Фундаментальні та прикладні наукові дослідження. Теоретичне та експериментальне дослідження. Колективне дослідження. Підходи до проведення наукового дослідження: дисциплінарний, міждисциплінарний, мультидисциплінарний (полідисциплінарний) та трансдисциплінарний.

Тема 3. Основні базові принципи методології міждисциплінарного дослідження в соціальній сфері.

Сутність дисциплінарного підходу до наукового дослідження. Методологія проведення дисциплінарного дослідження в соціальній сфері. Міждисциплінарне наукове дослідження як процес і результат інтеграції різних галузей наукового знання. Ознаки міждисциплінарного наукового дослідження. Види та класифікації міждисциплінарних наукових досліджень. Спільне та відмінне у дисциплінарних та міждисциплінарних дослідженнях в соціальній сфері.

Змістовий модуль 2. Практика міждисциплінарних досліджень в соціальній сфері

Тема 4. Методологія проектування міждисциплінарного наукового дослідження

Вибір напряму і теми наукового дослідження. Визначення предмета і об'єкта дослідження. Мета і завдання дослідження. Порядок здійснення наукового дослідження. Поняття, функції та структура програми дослідження. Послідовність та етапи виконання наукових досліджень. Економічне обґрунтування вибору наукової теми. Пошук, накопичення та опрацювання наукової інформації.

Тема 5. Відбір та класифікація міждисциплінарних методів в соціальній сфері.

Поняття “метод міждисциплінарного наукового дослідження”. Проблема класифікації методів міждисциплінарного наукового дослідження в соціальній сфері. Основні методи дослідження в міждисциплінарному підході. Порівняння процедури відбору методів для дисциплінарного і міждисциплінарного дослідження соціальної сфери різними галузями науки.

Тема 6. Технологія проведення міждисциплінарних досліджень соціальній сфері.

Етапи міждисциплінарного наукового дослідження у соціальній сфері. Забезпечення алгоритмічної послідовності етапів виконання фундаментального,

прикладного, теоретичного, теоретико-експериментального міждисциплінарного наукового дослідження. Формування концепції міждисциплінарного наукового дослідження.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни “Міждисциплінарні дослідження в соціальній сфері”

	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Тренінги	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1.						
Теорія міждисциплінарних досліджень у соціальній сфері						
Тема 1. Процес наукового дослідження, його характеристика та етапи проведення	4	4	15	1	1	Тести, питання
Тема 2. Класифікація наукових досліджень в соціальній сфері.	4	4	15	1	2	Тести, питання
Тема 3. Основні базові принципи методології міждисциплінарного дослідження в соціальній сфері.	4	4	15	1	1	Тести, питання
Змістовий модуль 2.						
Практика міждисциплінарних досліджень у соціальній сфері						
Тема 4. Методологія проектування міждисциплінарного наукового дослідження.	4	4	14	1	1	Тести, питання
Тема 5. Відбір та класифікація міждисциплінарних методів в соціальній сфері.	4	4	14	0,5	1	Тести, питання
Тема 6. Технологія проведення міждисциплінарних досліджень в соціальній сфері	4	4	16	0,5	2	Тести, питання
Разом	24	24	89	5	8	

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття №1

Тема: Процес наукового дослідження, його характеристика та етапи проведення

Мета: розглянути процес наукового пізнання в контексті його основних характеристик

Питання для обговорення:

1. Загальні поняття процесу пізнання.
2. Принципи та методи наукового пізнання.
3. Рівні методів наукових досліджень.
4. Процес наукового дослідження, його характеристика та етапи проведення.
5. Ефективність наукових досліджень.

6. Науково-дослідницька діяльність студентів.

Практичне заняття № 2

Тема: Класифікація наукових досліджень в соціальній сфері дослідження.

Мета: вивчити основні види наукових досліджень в соціальній сфері

Питання для обговорення:

1. Дослідження в соціальній сфері як процес і результат наукової діяльності.
2. Класифікація наукових досліджень за їх характером і змістом.
3. Фундаментальні та прикладні наукові дослідження.
4. Теоретичне та експериментальне дослідження.
5. Колективне дослідження.
6. Підходи до проведення наукового дослідження: дисциплінарний, міждисциплінарний, мультидисциплінарний (полідисциплінарний) та трансдисциплінарний.

Практичне заняття № 3

Тема: Основні базові принципи методології міждисциплінарного дослідження в соціальній сфері.

Мета: вивчити основні базові принципи методології міждисциплінарного дослідження в соціальній сфері.

Питання для обговорення:

1. Сутність дисциплінарного підходу до наукового дослідження.
2. Методологія проведення дисциплінарного дослідження в соціальній сфері.
3. Міждисциплінарне наукове дослідження як процес і результат інтеграції різних галузей наукового знання.
4. Ознаки міждисциплінарного наукового дослідження.
5. Види та класифікації міждисциплінарних наукових досліджень.

Практичне заняття № 4

Тема: Методологія проектування міждисциплінарного наукового дослідження

Мета: розглянути особливості проектування наукових досліджень в соціальній сфері

Питання для обговорення:

1. Вибір напрямку і теми наукового дослідження.
2. Визначення предмета і об'єкта дослідження.
3. Мета і завдання дослідження.
4. Порядок здійснення наукового дослідження.
5. Поняття, функції та структура програми дослідження.
6. Економічне обґрунтування вибору наукової теми.
7. Пошук, накопичення та опрацювання наукової інформації.

Практичне заняття № 5

Тема: Відбір та класифікація міждисциплінарних методів в соціальній сфері.

Мета: розглянути основні особливості відбору міждисциплінарних методів наукових досліджень

Питання для обговорення:

1. Поняття “метод міждисциплінарного наукового дослідження”.
2. Проблема класифікації методів міждисциплінарного наукового дослідження в соціальній сфері.
3. Основні методи дослідження в міждисциплінарному підході.
4. Процедури відбору методів для дисциплінарного і міждисциплінарного дослідження соціальної сфери різними галузями науки.

Практичне заняття № 6

Тема: Технологія проведення міждисциплінарних досліджень соціальній сфері.

Мета: розглянути основні технології проведення міждисциплінарних наукових досліджень

Питання для обговорення:

1. Етапи міждисциплінарного наукового дослідження у соціальній сфері.
2. Забезпечення алгоритмічної послідовності етапів виконання фундаментального, прикладного, теоретичного, теоретико-експериментального міждисциплінарного наукового дослідження.
3. Формування концепції міждисциплінарного наукового дослідження.

6. Методичні поради щодо виконання самостійної роботи

Написання і захист реферату є важливою формою самостійної навчальної діяльності студентів. Написання реферату – це творчий процес, до того ж з'являється чудова нагода для наукового самовираження і самоствердження перед однокурсниками і викладачем. Тому, перш ніж братися за реферат, спочатку важливо розібратися, яку справжню мету Ви ставите перед собою (повідомити інших про свої оригінальні ідеї, повправлятися в написанні наукових текстів тощо).

У процесі роботи над рефератом можна виділити чотири етапи:

Вступний – вибір теми, складання списку літератури для опрацювання, початок її вивчення, розробка плану і написання вступу.

Основний – детальне опрацювання літератури, робота над змістом і висновками реферату.

Прикінцевий – оформлення реферату, самокритична оцінка його змісту і виправлення виявлених недоліків.

Захист реферату (під час семінарського заняття, на студентській конференції).

При написанні реферату слід врахувати такі вимоги.

Структура реферату

Структура реферату містить такі елементи:

- титульна сторінка;
- план;
- вступ;
- основна частина (розділи, пункти і підпункти);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Правила оформлення використаної літератури

У рефераті відомості про використане першоджерело (бібліографічний поклик) подають після цитати у квадратних дужках: спочатку вказують номер джерела зі списку використаної літератури, а потім через кому – сторінку (сторінки) у тексті оригіналу, наприклад, [2, 145]; [4, 38-40].

Вимоги до оформлення реферату

- набір тексту здійснюється стандартним 14 шрифтом Times New Roman;
- назви розділів краще набирати 14-им шрифтом (усі великі напівжирні), а пункти і підпункти виділяти напівжирним курсивом;
- міжрядковий інтервал – 1,5;
- відступ в абзацах – 1,25 см;
- текст реферату необхідно друкувати, залишаючи береги таких розмірів: лівий – 25 мм, правий – 15 мм, верхній – 20 мм, нижній – 20 мм;
- нумерація сторінок зверху посередині;
- обсяг реферату – 15-20 сторінок.

Робота оцінюється за 100-бальною шкалою, а також визначається підсумкова оцінка (як середня арифметична із проміжних оцінок).

Варіанти тем для виконання самостійної роботи

1. Сутність та особливості наукового мислення.
2. Стиль наукового мислення.
3. Управління знаннями. Інтелектуальний капітал
4. Проблеми формування наукового мислення.
5. Проблемні ситуації в межах наукового дослідження.
6. Науковий колектив та організація його роботи.
7. Принципи створення та роботи наукового колективу.
8. Особливості управління конфліктами в науковому колективі.
9. Наукова школа: сутність та ознаки.
10. Роль особистості вченого в науці.
11. Психологія наукової творчості.
12. Організація творчої діяльності дослідника
13. Психологічні механізми розвитку наукового потенціалу особистості.
14. Мотивація наукової діяльності.
15. Етика та праксеологія науки.
16. Проблема свободи та відповідальності вченого
17. Професійний етос науковця в сучасній Україні.
18. Проблема етично–правового регулювання дослідницької діяльності в психології.
19. Методологія досліджень в соціальній сфері.
20. Міждисциплінарне наукове дослідження як процес і результат інтеграції 6 різних галузей наукового знання.

7. Тренінг з дисципліни

ТРЕНІНГ КРЕАТИВНОСТІ ТА РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ

Тема: «Світ творчості навколо мене»

Мета: Максимально – сприяти психічному й особистісному розвитку кожного учасника;

допомогти розкрити свій життєтворчий потенціал; розвивати пізнавальні і творчі здібності,

навички спілкування сприяти розвитку творчої уяви, допитливості, сміливості та гнучкості мислення.

Результати:

Наприкінці заняття учасники:

– розкривають зміст поняття «обдарованість» «здібності», «творчість»;
– удосконалюють навички креативного мислення, творчої уяви, допитливості, гнучкості мислення;

– набувають навичок активного спілкування.

Ресурсні матеріали: папір, стікери, маркери, фломастери.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «**Міждисциплінарні дослідження в соціальній сфері**»

використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

- оцінювання результатів самостійної роботи;
- екзамен.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Міждисциплінарні дослідження в соціальній сфері» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне опитування	Модульний контроль 1	Поточне опитування	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
1. Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений не рідше як раз на два заняття);		1. Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять.		Оцінювання розробленого і проведеного тренінгу, щодо конструювання соціальних технологій, способів надання посередницької допомоги клієнту	Оцінювання завдання за результатами підготовленої роботи	Структура екзаменаційного білета: 20 тестів (по 2 бали кожне) 2 теоретичні питання (по 30 балів кожне)
2. Оцінка за модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання письмового завдання, а саме: 15 тестових завдань, кожне з яких має 4 бали і одне теоретичне питання, яке має 40 балів.		2. Оцінка за модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання письмового завдання, а саме: 15 тестових завдань, кожне з яких має 4 бали і одне теоретичне питання, яке має 40 балів.				

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Комп'ютерний варіант лекцій	1-6
2.	Інтернет-джерела	1-6
3.	Навчально-методичні рекомендації	1-6

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Гусельцева М.С. Методологічна оптика як інструмент пізнання. *Психологія і суспільство*. 2020 №2. С. 43-60.
2. Колесніков Олександр. Основи наукових досліджень. Київ: ЦНЛ, 2021. 144 с.
3. Лях Т., Спіріна Т., Рогожинська В. Принципи міждисциплінарної взаємодії. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип 27, том 3, 2020.
4. Методологія наукових досліджень у галузі: практикум : навч. посіб. для студ. спеціальності 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» уклад.: Н.І. Бурау, В.С. Антонюк, Д.О. Півторак. Електронні текстові дані (1 файл: 0,4 Мбайт). КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 58 с.
5. Фурман А.В. Сучасні тенденції розвитку сфери психології в оптиці віта культурної методології. *Психологія і суспільство*. 2021. № 2. С. 6-15.
6. Фурман А.В. Архітектура теорії діяльності: рефлексивно-вчинковий сценарій метаметодологування. *Психологія і суспільство*. 2022. № 1. С. 7-94.
7. Фурман А.В. Методологічна оптика як інструмент мислевчинення. *Психологія і суспільство*. 2022. № 2. С. 6-48.
8. Щедровицький Г.П. Психологія і методологія: перспективи співорганізації. *Психологія і суспільство*. 2021. № 2. С. 122-142.
9. Щедровицький Г.П. Зasadничі уявлення та категорійні засоби теорії діяльності. *Психологія і суспільство*. 2022. №1. С. 95-126
10. Яковенко Ю. Методологічна травма в гуманітарних науках. *Психологія і суспільство*. № 1. С. 127-148
11. Burke Jolanta, Dempsey Majella. Undertaking Capstone and Final Year Projects in Psychology. Practical Guide for Students. London : Routledge. 2022. 194 p.
12. Friedler Pinchas. Basic Concepts in Scientific Research Student Book Paperback. Argus, 2020. 245 p.